



Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8 – 10

150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 09.12.2009

Efni: Frumvarp til laga um umhverfis- og auðlindaskatta, 257. mál

Í I. kafla frumvarpsins er lagt til að tekinn verði upp nýr skattur í formi kolefnisgjalds á fljóttandi jarðefnaeldsneyti, þ.e. bensín, dísilolíu, flugvéla- og þotueldsneyti og brennsluolíu, að fjárhæð 2,60-3.70 kr. á hvern lítra. Er áætlað að kolefnisgjaldið muni skila rúmlega 2,5 milljörðum króna í ríkissjóð árlega. Í II. kafla er lagt til að tekinn verði upp nýr skattur á selda raforku, 0,12 kr. á hverja kílóvattstund, og af heitu vatni, sem nemi 2% af smásöluverði á heitu vatni. II. kafli frumvarpsins er tímabundinn og fellur úr gildi í árslok 2012. Áætlaðar árlegar tekjur af skatti á raforku nema tæplega 2 ma.kr. og af heitu vatni um 0,2 ma.kr. Í heild er áætlað að árlegar tekjur af þessum nýju sköttum nemi því um 5,5 milljörðum króna.

Samtök atvinnulífsins hafa bent ríkisstjórninni á að í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2010 eru settar fram tillögur um skattahækkanir sem eru umfram það sem gert var ráð fyrir við gerð stöðugleikasáttmála í lok júní og umfram greiðslugetu heimila og fyrirtækja. Einn alvarlegasti bresturinn sem orðið hefur í efnahagslífinu er að fjárfesting í atvinnulífinu hefur hrunið. Með stöðugleikasáttmálanum var leitast við að skapa skilyrði fyrir aukinni fjárfestingu innlendra sem erlendra aðila, auknum hagvexti, nýrri sókn í atvinnumálum og að grunnur yrði lagður að bættum lífskjörum til framtíðar. Í því sambandi ber sérstaklega að varast að leggja auknar skattbyrðar á minnkandi skattstofna og eru skattar sem draga úr vilja og getu til fjárfestinga sérstaklega varhugaverðir sem og aukin skattbyrði og háir jaðarskattar sem draga úr verðmætasköpun fyrirtækja og möguleikum starfsfólks til bættra lífskjara.

Samtök atvinnulífsins vörðu meðal annars við algjörlega óraunhæfum og óútfærðum hugmyndum í fjárlagafrumvarpi um að leggja á 16 milljarða króna orku-, umhverfis- og kolefniskatt. Ljóst er að skattformið er óæskilegt, kemur mjög illa við atvinnulífið og felur í sér alvarlega hættu á að mikilvægustu þáttun fjárfestingaráforma atvinnulífsins, sem hafa verið lengi í undirbúningi, verði hreinlega ýtt til hliðar. Samtök atvinnulífsins hafa leitast við að ná samkomulagi við ríkisstjórnina um skattamálin og hafa nálgast viðfangsefnið af fullri ábyrgð með hliðsjón af nauðsyn þess að ná niður miklum halla á rekstri ríkissjóðs. Hafa þau m.a. bent á aðrar tekjuöflunarleiðir sem fela í sér minni röskun fyrir atvinnulífið. Ekki hefur verið fallist á tillögu samtakanna um að falla með öllu frá þessari óæskilegu skattheimtu, en samkvæmt athugasemdum við frumvarpið liggur fyrir að hún leggst að langmestu leyti á atvinnulífið, einkum orkufrekan iðnað, sjávarútveg, flutningastarfsemi, flugrekstur og ferðaþjónustu, en fyrirtækjum í þessum atvinnugreinum er auk þess ætlað að taka á sig auknar byrðar með hækkun virðisaukaskatts, veiðigjalds og tryggingagjalds. Er því ljóst að þessi nýja skattlagning mun skerða samkeppnishæfni íslensks atvinnulífsins.

Rétt er að benda á að í Noregi eru fiskiskipaflotinn, kaupaskipaútgerðir og flugrekstur undanþegin kolefnisskatti beint eða með endurgreiðslum. Frumvarpið mun því að óbreyttu skerða alvarlega samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja í þessum atvinnugreinum sem mörg eiga í harðri samkeppni við norska keppinauta. Sérstaklega skal bent á að flutningskostnaður



er einn helsti liður sem íslensk fyrirtæki bera umfram helstu erlenda keppinauta. Má sem dæmi nefna að flutningskostnaður norskra fyrirtækja frá Noregi til Parísar er 30-50 kr/kg með flutningabil, en flutningskostnaður íslenskra fyrirtækja er frakt í skipti 30-50 kr/kg eða 230-250 kr/kg með flugi, að viðbættum flutningsliðum innanlands. Kolefnisskatturinn mun því raska verulega samkeppnisstöðu m.a. íslenskra útflutningsfyrirtækja og minnka getu þeirra til að mæta auknum launakröfum næstu ára. Verða stjórnvöld að átta sig á að íslensk útflutningsfyrirtæki geta ekki tekið á sig meiri skattbyrðar en erlendir samkeppnisaðilar búa við.

Frumvarpið gerir ráð fyrir að skattur á rafmagn og heitt vatn verði tímabundinn til þriggja ára, en kolefnisgjald á fljóttandi jarðfnaeldsneyti verði varanlegt. Miðað við þær upplýsingar sem Samtök atvinnulífsins hafa fengið frá stjórnvöldum verður að ætla að hið síðarnefnda feli í sér mistök. Með hliðsjón af skaðsemi þessarar nýju skattlagningar fyrir samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja sem og af því að skattformið sem slíkt getur ekki talist viðunandi til langframa, geta Samtök atvinnulífsins með engu móti fallist á að kolefnisskattur samkvæmt frumvarpinu verði lögfestur ótímabundið og telja að alls ekki verði lengra gengið en svo að frumvarpið í heild gildi aðeins til eins árs.

Niðurstaðan sem birtist í þessu frumvarpi er eins konar málamiðlun af hálfu ríkisstjórnarinnar. Að baki hennar býr m.a. samkomulag sem stærstu notendum raforku í landinu hafa undirgengist um að greiða fyrirfram árlega samtals 1200 milljónir króna á næstu þremur árum upp í væntanlega álagningu á tekjuskatti og öðrum opinberum gjöldum á árunum 2013-2018. Í því felst mjög mikilsvert framlag þeirra til að létta undir með erfiðum rekstri ríkissjóðs. Um leið er horfið frá algjörlega óraunhæfum hugmyndum í fjárlagafrumvarpi um orku- og umhverfisskatta. Samtök atvinnulífsins vona að með þessari stefnubreytingu verði því afstýrt að horfið verði frá fjárfestingaráformum erlendra fjárfesta sem eru lykill að endurreisn íslensks atvinnulífs.

Virðingarfyllt,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðlaugur Stefánsson, hagfræðingur